

NOTARITE KOJA 2008. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Notarite Koja koosseis

Notarite Koja liikmete arv oli 2008. aasta alguse seisuga 100 notarit. Uusi notareid ametisse ei nimetatud ning aasta lõpu seisuga oli liikmete arv sama. Alates 30. oktoobrist peatati Aigi Kivioja taotlusel tema ametisolek.

Üldkoosolekud ja eestseisuse istungid

28. märtsil toimus Notarite Koja aastakoosolek.

Notarite Koja erakorraline koosolek toimus 6. juunil. Päevakorras oli kandidaatide asenduste tasustamisega seonduv.

1. novembril toimus Teaduste Akadeemia saalis valimiskoosolek. Eestseisuse liikmeteks valiti järgmiseks tööperioodiks Anne Saaber (esimees), Priidu Pärna (aseesimees), Anneli Alekand, Tiit Juse, Katri Kutsar, Edgar Grünberg, Gerda Pitk.

Notarite Koja eestseisuse istungid toimusid aasta jooksul 10 korral.

31. oktoobril toimus Tallinnas Eesti vabakutselise notariaadi ja kinnistusraamatu 15. aastapäevale pühendatud konverents. Ettekannetega esinesid konverentsil muuhulgas Harvardi Ülikooli õigusteaduse professor Peter L. Murray, Riigikogu liige Lauri Vahtre, Tartu Ülikooli haldusõiguse lektor Ene Andresen, Justiitsministeeriumi kinnistus- ja notariaadivaldkonna juht aastail 2000–2008 Viljar Peep jt.

Kandidaaditeenistus

Kandidaaditeenistuses oli 1. jaanuari 2008 seisuga 29 notarikandidaati. 31. detsembri 2008 seisuga oli notarikandidaate 25, kellest 10 olid lapsehoolduspuhkusel ja 7 olid jäänud või jäid 2009. aasta alguses palgata puhkusele. Kandidaaditeenistusest lahkusid omal algatusel mais Riina Toss, augustis Merle Jensen ja detsembris Madina Raikulova. Detsembris 2008 lõpetati teenistus Maiu Palootsaga ning 2009. aasta alguses Janec Jaaniksiga notari järeleksami negatiivsete tulemuste tõttu.

2006. ja 2007. aastal teenistustesse asunud notarikandidaadid jätkasid 2008. aastal teenistust järgmiste notarite juhendamisel:

	Kandidaat	Juhendaja
1	Aimi Leht	Tallinna notar Evelyn Roots/Tartu notar Tiina Tomberg
2	Märt Paberit	Tallinna notarid Egle Uri, Ülle Anmann, ja Triin Lekk/Jõhvi notar Tiit Juse

3	Siret Paavel-Margna	Rakvere notar Katre Pustak/Tallinna notarid Annika Kuimet, Mari-Liis Parmas ja Kadri Pappel
4	Ruth Prigoda	Tallinna notarid Sirje Rõõm ja Lia Martens/Tallinna notarid Priidu Pärna, Lee Jäetma ja Maarika Pihlak/Tartu notar Edgar Grünberg
5	Lüüli Junti	Tallinna notarid Ülle Anmann ja Egle Uri/Tartu notar Aune Harujõe Sooritas notari eksami 02.12.2008.
6	Rainis Int	Tallinna notar Tiit Sepp Sooritas notari eksami 02.12.2008.
7	Kristel Jänese	Tallinna notar Liia Aigro Sooritas notari eksami 02.12.2008.
8	Diana Lõhmus	Tallinna notar Tiit Sepp/Haapsalu notar Eha Naudi/Tallinna notarid Erki Põdra ja Kätlin Aun-Janisk Sooritas notari eksami 16.09.2008.
9	Mait Maiste	Tallinna notar Anne Saaber Sooritas notari eksami 16.09.2008.
10	Katrin Kõo	Tartu notar Aune Harujõe/Tallinna notar Anne Saaber Sooritas notari eksami 02.12.2008.
11	Kristjan Rohtmets	Tallinna notar Aivar Mesikäpp Sooritas notari eksami 16.09.2008.
12	Piret Tõnnus-Saks	Tallinna notar Sirje Rõõm Sooritas notari eksami 02.12.2008.
13	Triin Tein	Tartu notarid Tiina Tomberg ja Paavo Uibopuu Sooritas notari eksami 16.09.2008.
14	Margit Halop	Jõhvi notar Tiit Juse/Viljandi notar Virgi Ojap/Rakvere notar Katre Pustak Sooritas notari eksami 27.01.2009.
15	Janec Jaaniks	Tallinna notarid Sirje Rõõm ja Lia Martens Lahkus teenistusest veebruaris 2009.
16	Monika Sori	Tartu notar Edgar Grünberg Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
17	Annika Mikson	Tallinna notar Anne Saaber Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
18	Anna Izmalkova	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
19	Elvira Kirtjanova	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
20	Katrin Kõiv	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
21	Eve Pötter	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
22	Eve Talts	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
23	Mall Vendel	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
24	Diana Verš	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel Sooritas notari eksami 03.05.2007.
25	Aljona Burova	Seisuga 31.12.2008 lapsehoolduspuhkusel
26	Madina Raikulova	Tallinna notar Kirsty Laidvee

		Lahkus teenistusest detsembris 2008.
27	Maiu Paloots	Tallinna notar Piret Press/Tartu notarid Edgar Grünberg ja Kairi Aarik Lahkus teenistusest detsembris 2008.
28	Merle Jensen	Tallinna notarid Priidu Pärna, Lee Jäetma ja Maarika Pihlak/Tallinna notarid Ragne Tehver ja Marika Rei Lahkus teenistusest augustis 2008.
29	Riina Toss	Tartu notarid Tiina Tomberg ja Paavo Uibopuu/Tallinna notar Tarvo Puri Lahkus teenistusest mais 2008.

Lisaks väljaõppeülesannete täitmisele osalesid notarikandidaadid järgnevate Notarite Koja poolt antud ülesannete täitmisel:

- eelnõude kohta arvamuste ja ettepanekute koostamisel;
- koja ürituste korraldamisele kaasaaitamisel;
- tasuta õigusabiprogrammi läbiviimisel.

Tulenevalt notarikandidaatide notari asendajaks määramise korra punktist 7.3 olid kandidaadid Notarite Kojas väljaõppel järgmiselt:

14.01. - 01.02. Monika Sori;
04.02. - 22.02. Madina Raikulova;
25.02. - 14.03. Annika Mikson;
17.03. - 04.04. Siret Paavel-Margna;
07.04. - 25.04. Diana Lõhmus;
28.04. - 16.05. Ruth Prigoda;
19.05. - 06.06. Margit Halop;
09.06. - 30.06. Aljona Burova;
01.07. - 18.07. Märt Paberit;
21.07. - 01.08. Aimi Leht;
04.08. - 29.08. Katrin Kõo.

Eksamid toimusid 16. septembril ja 2. detsembril. Esimese neist sooritasid positiivselt 4 ja teise 5 kandidaati.

Pärast eksami sooritamist olid Koja ülesandeid täitmas Mait Maiste, Kristel Jänese ja Rainis Int.

Teenuse kättesaadavus ja sisekontroll

2008. aasta jooksul tehti notarite poolt kokku 460 602 ametitoimingut, mis teeb ametis olnud 100 notari kohta keskmiselt 4606 toimingut notari kohta aastas.

Toimingute koguarv ja keskmine on 2008. aastal tunduvalt langenud. Võrdlus eelneva 5 aastaga: 2007–2003 oli toimingute koguarvuks vastavalt 576 285, 739 718, 686 664, 667 834 ja 655 948 toimingut.

Samuti on toimingute arvu kahanemine märgatav 2008. aasta viimastes kvartalites:

I - 120 169, II – 125 906, III – 109 690 ja IV – 105 888 ametitoimingut.

- Teenuse kättesaadavus ja klienditeenindus

2008. aastal teenuse kättesaadavusega probleeme ei esinenud, kuna ametitoimingute arv langes võrreldes varasemate aastatega tunduvalt ning paljud notarid olid sunnitud töötama alakoormusega.

Viimase suurema veebruaris läbiviidud uuringu tulemused näitasid, et kõigi toimingute osas olid ooteajad kuni mõnepäevased.

Kuna 2007. aasta teises pooles sagesid klienditeeninduse osas esitatud kaebused, siis sõlmiti notaribüroode klienditeeninduse üldisemaks hindamiseks testklienditeenuse leping OÜ-ga Dive. Peamiselt 2008. aasta alguses läbiviidud nn kontrollostude põhjal tehtud analüüs valmis 2008. aasta märtsis.

Klienditeeninduse hindamise teenuse kasutamise eesmärk oli välja selgitada, kuidas hindavad notaribüroodes saadavat teenust inimesed väljastpoolt notariaati, samuti võimalike kitsaskohtade väljaselgitamine ning vajadusel edasiste töö- ja koolitussuundade paikapanek.

Uuringu tulemustest nähtuvalt vajasis parandamist järgmised kitsaskohad:

SEKRETÄR

- Teenindajate töölaudade puhtus, mõnel juhul võis teenindaja töölaual näha teiste klientide poolt juba sõlmitud lepinguid ning tutvuda isikuandmetega;
- Osadel juhtudel oli keeruline bürood leida;
- Privaatsus dokumentide vastuvõtmisel;
- Kohati puudusid visiitkaardid ja infobukletid, joogivesi klientidele;
- Tervitamine teiste büroo töötajate poolt, kliendiga silmside tekkimisel;
- Klientidele iste pakkumine;
- Vabandamine kliendi ees, kui ei olnud võimalik teda kokkulepitud ajal teenindada, ning kliendile olukorra selgitamine;
- Kontakti lõpetamine ning positiivne soov hüvastijätul.

VOLIKIRJA ETTEVALMISTAJA/NOTAR

- Kliendi tervitamine ning enese tutvustamine (alternatiiv: nimesilt)
- Kliendi teenindamise kõrvalt tegeleti muude tegevustega;
- Isikuttõendava dokumendi küsimisel kliendile vajaduse kohta selgituste andmine;
- Volikirja ettelugemine koos selgitustega (kui vormistamiseni jõuti);
- Alternatiivide mittepakkumine üldvolikirjale või selle vormistamise vajaduse/tahte väljaselgitamine;
- Kontakti lõpetamine ning positiivne soov hüvastijätul.

Pärast uuringu tulemuste tutvustamist on klienditeeninduse kohta esitatud kaebuste ja tähepanekute hulk isegi arvestades töömahu vähenemist märgatavalt väiksem. Positiivsena tuleks esile tõsta, et notarite kohta pole pärast uuringut klienditeenindusega seotud kaebusi enam esitatud. Küll aga on mitmetes Koja poole pöördumistes välja toodud vajakajäämisi mõne notaribüroo sekretäri või konsultandi suhtumises klienti või antava info kvaliteedis.

Infotehnoloogia

E-notari osas teostati erinevaid täiendusi ja parandusi, lisati uusi funktsioone. Näiteks täiendati E-notarit võimalusega edastada andmeid käivete ja ametitoimingute arvu kohta. Infosüsteemi töökindluse osas saavutati stabiilsus ning notarite tööd häirivaid vigu esines tunduvalt vähem.

E-notarit kui õnnestunud lahendust tutvustati Eestis ja välisriikides, esitledes seda mitmel konverentsil ja Euroopa Liidu poolt korraldatud üritusel. Eestit külastasid mitmed välisdelegatsioonid, eesmärgiga tutvuda E-notari toimimispõhimõtetega. Edukamad tulemused olid Justiitsministeeriumi aasta projektiks nimetamine, Eesti edukaima avaliku teenuse konkursil 3. kohale tulek ja Euroopa Komisjoni poolt korraldatud konkursi „E-inclusion” finalistiks nimetamine.

Suurt huvi E-notari infosüsteemi vastu näitab ka see, et selle juurutamisest olid huvitatud kohtutäiturid ja Sloveenia notariaat. Läbirääkimised jätkuvad selles osas tõenäoliselt 2009. aastal.

Regulaarselt (enamasti kord kuus) toimusid E-notari töörühma kohtumised, kus vaadati üle tehtud arendused, vajadusel tehti ettepanekuid uute arenduste töössevõtmiseks ja arutati E-notari rakendamisel tekkinud probleeme. Samuti toimusid olenevalt vajadusest E-notari juhtrühma koosolekud.

2008. aastal valmis Notarite Koja uue kujundusega kodulehekül, samuti täiendati kodulehe siseosa funktsionaalsust.

Notarite järelevalve, distsiplinaarasjad ja aukohus

2008. aasta jooksul viidi korraline kohapealne kontroll läbi kolmeteistkümnes notaribüroos ning neljas erinevas tööpiirkonnas – Tallinnas, Tartus, Pärnus ning Jõhvis. Tallinnas teostati järelevalvet Triin Silla, Laura Sõmer-Arusoo, Heleriin Kulla, Maarika Pihlaku, Lee Jäetma, Priidu Pärna, Anneli Alekandi, Liivi Laose ning Ülle Anmanni büroodes. Pärnus kontrolliti kahe notari – Irina Luihi ning Lagle Lindre bürood, Tartus Kairi Aariku ning Jõhvis Andrei Lõssenko bürood.

Distsiplinaarmenetlusi algatati notarite suhtes kokku 5. Algatatud distsiplinaarmenetlustest kolme puhul jättis justiitsminister distsiplinaarkaristused määramata ning suunas materjalid Notarite Kojale meetmete võtmiseks. Kahel juhul ei tuvastanud justiitsminister distsiplinaarsüütegu.

Järelevalvete käigus väljatoodud positiivsed tähelepanekud:

- Pärnu notar Irina Luihi büroos on heaks tavaks käia kaks korda aastas koos töötajatega Kihnu saarel väljasõiduistungil, mille käigus tehakse notariaaltoiminguid Kihnu vallamajas. Notar on teinud pikema väljasõidu koos bürootöötajate ja vajaliku tehnikaga ka Varblasse. Põhiliselt tehakse väljasõiduistungil lihtsamaid notariaaltoiminguid.

- Jõhvi notar Andrei Lössenkol on välja kujunenud tava teha vajadusel väljasõite kolmapäeviti pärast vastuvõtuaega. Tunnustust väärrib pärimisasjade menetlemise aeg, mis on üldiselt vaid 3 kuud.
- Tallinna notarite Priidu Pärna, Lee Jäetma ja Maarika Pihlaku järelevalves toodi positiivsena ning eeskujuna väärivana välja notariaalaktide korrektne ja selge ülesehitus ning erinevate tehingutega seotud õiguslikele aspektidele tähelepanu pööramine.
- Tallinna notari Anneli Alekand puhul toodi eeskujuks seadmist väärivana välja põhjalik lepingu esemega seotud asjaolude kirjeldamine ning kinnistamisavalduste alusel tehtud kannete kontrollimise ja säilitamise praktika, mis tagab tehingute notariaalse tõestamisega seotud ülesannete edukast lõpuleviimisest hea ülevaate ning klientide huvide kaitse.
- Tallinna notar Liivi Laose büroos toodi kiiduväärsena välja asjaolu, et notar omab tema poolt alustatud notariaaltoimingute kohta ülevaadet kuni reaalse notariaaltoimingu tulemi kontrollimiseni. Kontrollitud arhiivitoimikutest ning pärimistoimikutest nähtus, et notari poolt kontrollitakse pärast notariaaltoimingu tegemist, kas tehingu sisuks olnud osapoolte tahteavaldus on realiseerunud vastavalt soovitud, säilitades väljavõtte vastava registri andmebaasist pärast õigusmuudatuse tegemist.

Järelevalvete käigus väljatoodud negatiivsed tähelepanekud:

- Notariaalaktides esineb lohakus- ja kirjavigu.
- Notariaalaktis on osaleja oma allkirja juurde kirjutanud oma nime trükitähtedes, kuigi notariaadimäärustiku § 15 lõike 2 kohaselt tuleb seda teha kirjatähtedes.
- Kinnisvara võõrandamist puudutavate notariaalaktide puhul on arhiveeritud dokumentide hulgast leitud dokumente, mis ei oma konkreetse tõestatud tehinguga sisulist seotust.
- Tähelepanu tuleks pöörata asjaolule, et tehingu iga osapoolte kohta registrites tehtav päring peaks olema sõltuvalt notariaaltehingu sisust põhjendatud. Näiteks testamendi tegemisel ärikeelu olemasolu kontrollimine vms.

2008. aastal esitati Notarite Koja aukohtule üks avaldus, menetluse tulemusena tehti ühele notarile märkus.

Praktika kujundamine ja notarite ühiste kutsehuvide esindamine

Praktika ühtlustamist vajavate küsimuste arutamine jätkus notarite õppepäevadel, seminaridel ja Koja aastakoosolekul. Praktika ühtlustamist puudutavaid küsimusi arutati meilivahetuse teel ja foorumis ning notaritevahelises ning ekspertnõukogu vestluslistis.

Notarite Koja veebilehe siseosas olevas foorumis jätkati 2008. aastal praktikas tõusetunud küsimuste kajastamist, avaldati arvamust ning anti infot enda büroos rakendatava praktika kohta.

6. juunil toimus Tallinnas notarite ja kohtunikuabide ühisseminar, kus arutati nii ühingu- kui ka asjaõigust puudutavaid küsimusi.

Septembris algasid uue pärimisõiguse rakendamise seotud koolitused, mida korraldati nii notaritele kui ka notaribüroode töötajatele ning kus lektoritena osalesid tunnustatud pärimisõiguse eksperdid, notarid, kandidaadid ja Justiitsministeeriumi ametnikud.

Notarite praktikas tõusetanud küsimuste ja erinevate õigusaktide tõlgendamisel tekkinud probleemide lahendamiseks pöördus Notarite Koda 2008. aastal järelepärimistega Riigikogu erinevate komisjonide, Justiitsministeeriumi, Siseministeeriumi, Välisministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Põllumajandusministeeriumi, Õiguskantsleri, Maa-ameti, Sotsiaalkindlustusameti jt riigiasutuste poole.

Koostöö Justiitsministeeriumi ja teiste ametiasutustega

Korduvalt toimusid aasta jooksul arutelud Justiitsministeeriumi juhtkonna ning õiguspoliitika osakonna õigusloome ja arenduse talituse töötajatega.

Kohtumiste põhiteemad olid notariaati puudutavate õigusaktide väljatöötamine (notari pädevuse laiendamise eelnõu), ühisürituste korraldamine, sealhulgas notariaadi ja kinnistusraamatu 15. aastapäev ning muud notarite tegevust puudutavad aktuaalsed teemad (võimalik pärimisregistri ülevõtmine Notarite Koja poolt).

Justiitsministeeriumi ja Notarite Koja koostöös moodustati töögrupp pärimisseadusest tulenevate notari ametitoimingute tegemise ja pärimisregistri pidamise korra väljatöötamiseks.

Samuti toimusid e-notari andmevahetusprogrammi arendamisega seotud erinevad kohtumised ning kokkusaamine Eesti Pangaliidu liikmetega, arutlemaks uue pärimisseaduse rakendamise kaaskoostööd kitsaskohtade üle.

2008. aastal jätkus Rahandusministeeriumi juures tegutseva rahapesu tõkestamise nõukoja töö, mille koosolekul korduvalt osaleti. Samuti osaleti muinsuskaitseaduse muutmise seaduse eelnõu ettevalmistava töörühma koosolekul.

Avalikud suhted

Notarite Koja ning notarite tegevuse kohta saadeti pressiteadete näol korduvalt infot Päevalehele, Postimehele, Äripäevale ning BNS-le. Samuti vastati erinevate väljaannete poolt esitatud küsimustele.

Koostööd tehti ETA Uudistetalituse OÜ-ga, kes pakub meediamonitooringu teenust, mis võimaldab igapäevaselt saada ülevaadet kõigis väljaannetes notarite tegevust puudutavate artiklite kohta. Erinevalt varasematest aastatest ilmus oluliselt vähem notarite tegevust negatiivselt kajastavaid artikleid.

XXX Eesti õigusteadlaste päeval korraldas Notarite Koda perekonnaõiguse töötoa sektsioonide kokkupanemist, kus moderaatoriteks ja ettekandjateks olid Anne Saaber ja Tarvo Puri. Juristide riigieksami sektsioonis esines ettekandega Tiit Sepp.

Notarid, notarikandidaadid ja Koja juristid esinesid loengutega erinevatel koolitustel juristidele ning infopäeval kohalike omavalitsuste töötajatele, pensionäride päevakeskustes ja teistele sihtgruppidele, mis leidis korduvalt äramärkimist kohalikes väljaannetes. Võrreldes varasemate aastatega kasvas tunduvalt notarite loenguline tegevus ning artiklite ja selgituste kirjutamine, mis on aktiivselt jätkunud ka 2009. aasta alguses. Eriti aktiivselt on tutvustatud uut pärimisseadust.

Nii loengute pidamise kui ka meediaga suhtlemise osas paistis silma Priidu Pärna, kes esines erinevatel koolitustel ja avaldas mitmeid artikleid ning selgitusi.

Sügisel käivitati õigusabiprojekt, millel raames toimusid nõustamispäevad Notarite Kojas ning koostöös Puuetega Inimeste Kojaga erinevates kohtades.

1. Koja ruumides pakuti tasuta õigusabi kahe kuu jooksul alates 15. oktoobrist. Algselt oli projekti raames plaanis anda õigusabi kolmapäeviti, kuid suure huvi tõttu lisati ka neljapäevad. Õigusabi andmisega tegelesid kandidaadid ja Koja juristid.

Kokku käis Notarite Kojas abi saamas üle 80 inimese. Paljudele isikutele, kes soovisid broneerida nõustamiseks aega, anti abi telefoni teel, kui küsimus oli konkreetne ja ei eeldanud pikemat nõustamist. Telefoni teel abisaanute hulk oli tunduvalt suurem, kui kohalkäinute hulk – ainuüksi esimesel päeval pärast ajalehtedes õigusabiprojekti kohta käiva teate avaldamist registreeriti 64 helistajat. Kokku küündis abi saanute arv mitmesajani.

2. Samuti toimusid 2008. aasta sügisel nõustamispäevad Puuetega Inimeste Kojaga piirkondlikes organisatsioonides Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Rakveres. Õigusabi anti kokku kuuel päeval põhiliselt perekonna-, pärimis- ja kinnisvaraõiguse valdkonnas.

Huvi oli nõustamispäevade vastu kõikjal väga suur, mis näitas ilmekalt seda, kui suur on tegelikult vajadus kvaliteetse õigusteenuse järele.

Koostööprojekti raames Puuetega Inimeste Kojaga pidasid notarikandidaadi ja koja juristid ka mitmeid loenguid, kus osalesid sotsiaaltöötajad, puuetega inimeste organisatsioonide töötajad ja liikmed. Puudutati põhiliselt notariaadi- ja pärimisõigust, samuti vastati koolitusel viibijate küsimustele.

Koostöös kirjastusega Juura anti välja tõlkeõpik tõestamisõigusest ning Lauri Vahtre poolt koostatud Eesti notariaadi ajalugu.

Õigusloomega seotud tegevus

2008. aasta olulisemaks seadusemuudatuseks oli kindlasti 1. jaanuaril 2009 jõustunud uus pärimisseadus ning eelnõudest notariaadiseaduse, notari distsiplinaarvastutuse seaduse ja nendega seonduvate teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu.

Notarite Koda on 2008. aastal esitanud omapoolseid arvamusi ja täiendusettepanekuid mitmete seadus- ja muude õigusaktide eelnõude kohta, sealhulgas mitme äriseadustiku ning notariaadiseaduse muutmise eelnõu kohta. Samuti avaldati arvamust ning tehti ettepanekuid mittetulundusühingute seaduse muutmise kohta ning juristi kvalifikatsiooninõuete ühtlustamise kontseptsioonile.

Arvamust on avaldatud ka kohtulike registritega seotud justiitsministri määruste muutmise eelnõu kohta.

Rahvusvahelised suhted

7. märtsil osalesid Tiit Sepp ja Kaitti Persidski Brüsselis, Belgias toimunud CNUE (Euroopa Liidu Notaritaatide Nõukogu) üldkogul.

24. aprillil osales Kaitti Persidski Salzburgis, Austrias toimunud Euroopa Notarite Võrgu (ENN) esindajate koosolekul. Euroopa Notarite Võrgu näol on tegu Euroopa Liidu Notariaatide Nõukogusse (CNUE) kuuluvate notariaatide organisatsiooniga, mille eesmärk on õigusalsase info operatiivne edastamine. Iga liikmesriigi notariaadist on nimetatud kontaktisikud (*interlocutor*), kes edastavad notarite praktikas tekkinud küsimused vastava välisriigi kontaktisikule ning vastavad samuti välisriigi kontaktisiku poolt saadetud küsimustele. Võrgu eesmärk ei ole anda õigusabi konkreetsete juhtumite sisulisel lahendamisel, vaid pigem info andmine välisriigi seadusandluse kohta. 2008. aastal edastati välisriikide ENN kontaktisikutele kokku ca 15 järelepärimist. Saabunud järelepärimiste arv jääb 10 piiresse. Alates 2009. aastast on kavas järelepärimiste ja nende saadetud vastuste registreerimine ka ENN veebilehel, mis annaks ülevaate küsimuste sisust ning aitaks vältida korduvaid küsimusi.

24.–26. aprillil osalesid Priidu Pärna, Anneli Alekand ja Inga Anipai Salzburgis, Austrias toimunud 20. Euroopa Notaripäeval. Ühtlasi toimus samal ajal ka Ladina Notariaatide Rahvusvahelise Liidu (UINL) Euroopa Asjade Alamkomisjoni (CAE) kohtumine, millest võtsid osa Anneli Alekand ja Inga Anipai.

22. mail osalesid Tiit Sepp, Anne Saaber ja Eve Strang Vilniuses toimunud Balti riikide notariaatide ümarlaval.

29. mail–1. juunil külastas 17 notarist koosnev delegatsioon Venemaa notarite kongressi Sankt-Peterburgis.

11.–14. juunil osales Anne Saaber Bukarestis, Rumeenias toimunud UINL-i Ülemnõukogu kohtumisel.

19.–21. juunil osalesid Tiit Sepp ja Kaitti Persidski Cascais, Portugalis toimunud CNUE üldkogul.

10.–12. septembril osales Tiit Sepp Varssavis, Poolas toimunud Euroopa Notarite 2. Kongressil.

26.–28. septembril osalesid Anneli Alekand ja Ülle-Riin Raja Zagrebis, Horvaatias CAE kohtumisel.

24. oktoobril osalesid Tiit Sepp ja Kaitti Persidski Brüsselis, Belgias toimunud CNUE üldkogul.

6.–8. novembril osales Anne Saaber Quebecis, Kanadas toimunud UINL-i Ülemnõukogu kohtumisel.

1.–2. detsembril osales Priidu Pärna Viinis, Austrias infotehnoloogiaalase konkursi auhindamisüritusel „E-inclusion”, kus infosüsteem E-notar pälvis auhinnalise koha.

12. detsembril osalesid Anne Saaber ja Kaitti Persidski Brüsselis, Belgias toimunud CNUE üldkogul.

- **Kohtumised Eestis:**

4. veebruaril külastasid Eestit Saksamaa notarid. Justiitsministeeriumis toimus Eesti õigussüsteemi elektroonilisi arenguid tutvustav kohtumine, mille käigus tutvustati muuhulgas ka E-notari infosüsteemi.

25.-27. juulil toimusid Mändjala kämpingus Saaremaal suvepäevad, millest võtsid külalistena osa Gruusia, Läti ja Leedu kolleegid.

12. augustil toimus Notarite Kojas kohtumine Ukraina notaritega, mille käigus vahetati kogemusi ja infot notariaati puudutavatel teemadel. Samuti tehti väike kokkuvõtte E-notari infosüsteemist.

31. oktoobril toimus Tallinnas Eesti vabakutselise notariaadi ja kinnistusraamatu 15. aastapäeva konverents. Osalesid Saksamaa, Šveitsi, Prantsusmaa ja Balti riikide delegatsioonid. Konverentsist võtsid osa Rahvusvahelise Ladina Notariaatide Liidu president aastatel 1999–2001 Helmut Fessler ning Harvardi Ülikooli õigusteaduse professor Peter L. Murray, kes esines ka tema poolt läbiviidud kinnisvaratehingute alast uuringut tutvustava ettekandega.

9. detsembril tutvus Eesti notariaadiga teine Ukraina notarite delegatsioon.

Dokumendihoidla tegevus

Dokumendihoidla 2008. aasta tegevuse põhieesmärgiks oli jätkuvalt notaribüroodelt hoiustamist vajavad arhivaalide vastu võtmine. Aasta jooksul võeti vastu ja korrastati edasiseks säilitamiseks enam kui 31 tuhat toimikut, millega dokumendihoidla senise tegevuse tulemusena säilitamisele võetud toimikute kogumaht kasvas ca 93,5 tuhande toimikuni.

Dokumentide vastuvõtmisega kaasnes ka järjest suurenev arhiivipäringute maht, mis aasta jooksul pidevalt kasvades jõudis aasta lõpul juba ca 1700 päringuni, mis omakorda tähendas enam kui 14 tuhande lehe mahus dokumentide väljastamist.

Viimaste aastate tegevus notaribüroode arhiveerimispraktika ühtlustumiseks on andnud märgatavaid tulemusi. Eelmisel aastal jätkati sama tegevust ning aasta jooksul on läbi viidud rida arhiivialaseid infopäevi ja individuaalkoolitusi. Samas peab tõdema, et info ja oskusteabe valdavaks vahetamisvormiks on kujunemas dokumendihoidla töötajate poolt jooksvalt kerkivate arhiivinduslike küsimuste lahendamiseks konsultatsiooni või individuaalsete õppepäevade vorm.

Arhiveerimispraktika ühtlustumise toetamiseks jätkati nõuetekohaste arhiivitarvikute hangete läbiviimist. Ühishangete kaudu tagati büroodele arhiivitoodete ostmisel soodsam hind, kindlustunne tarvikute kvaliteedi osas ja ühtlasi kergendatakse alustavate büroode olukorda arhiivpraktika kujundamisel. Võimalust kasutas enam kui 30 bürood, kellele tarniti ca 4,3 tuhat arhiivikarpi ja enam kui 14,2 tuhat toimikukaant.

Dokumentide säilitamise ja kasutamise kõrval leidsid järjest enam kasutamist ka muud dokumendihoidla poolt notaribüroodele pakutavad tugitegevused. Konfidentsiaalsete dokumentide hävitamise teenust kasutasid aasta jooksul kuus bürood ning hävitatud dokumentide maht ulatus ca 13,7 tuhande liitrini.

Koolitus

I poolaasta

Koostöös Tartu Ülikooliga jätkusid 2007. aastal alustatud magistriõppe seminarid, mille sihtgrupiks on nii notarid, kandidaadid kui ka üliõpilased. 2008. aastal toimus 6 sessiooni, teemadeks lepinguõigus, perekonnaõigus, maksuõigus ja pärimisõigus. Jaanuarist märtsini toimusid magistriõppe seminarid Tartus ning alates oktoobrist kuni aasta lõpuni Tallinnas.

Bürootöötajatele toimus ka aasta alguses uute töötajate infopäev, kus tutvustati põhiliselt notari ametikohustusi puudutavaid regulatsioone, notarite tegevusega seotud rahvusvahelist dokumendisuhtlust (õigusabilepingud, dokumentide *apostille*´ga kinnitamine, dokumentide legaliseerimine) ning notari dokumentide arhiveerimise üldaluseid.

Samuti toimus esimesel poolaastal notarite ja büroo töötajate õppepäev, mille põhiteemaks oli uue rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse tutvustamine.

II poolaasta

2008. aasta II poolaasta koolituste põhirõhk oli suunatud uue pärimisseaduse tutvustamisele nii notaritele kui ka bürootöötajatele.

Kokku viidi läbi 3 pärimisõiguse teemalist koolitust nii notaritele kui ka bürootöötajatele.

Notarite ümarlauad

Tavapärased töökohtumised jätkusid aasta jooksul Tallinna, Tartu, Kesk- ja Lõuna-Eesti tööpiirkondade notarite vahel. Teemadeks olid majanduslik toimetulek, praktika ühtlustamine jm aktuaalsed küsimused.

Lisaks tavapärasele piirkondade notarite kohtumistele osalesid mitmetel ümarlaudade kogunemistel eestseisuse liikmed, mis aitas kaasa konkreetsete piirkondade probleemide teadvustamisele ja võimalike lahenduste kiiremale leidmisele.

Avaldused, järelepärimised ja kaebused

2008. aasta jooksul esitati Notarite Kotta kirja teel kokku 195 avaldust, järelepärimist ja kaebust (sh avaldused, milles isikud on palunud notaritele edastada erinevasisulist informatsiooni ja hoiatusi). Hulgaliselt (igapäevaselt) laekus avaldusi ja järelepärimisi meili või telefoni teel.

Järelepärimise sagedasemaks sisuks oli isikute soov saada infot notariaaltoimingute olemuse kohta, samuti konkreetsemat selgitust teostatud notariaaltoimingu juriidiliste tagajärgede või notari tegevuse kohta. Paljud järelepärimised olid notari tööd puudutavatest regulatsioonidest või rakendatavast õigusest. Esines rahuolematust notari tehtud otsustega, näiteks toimingutest keeldumise ja edasilükkamise kohta ning mõnel juhul (nt pärimisasjades) ka venimise suhtes.

Seoses uue pärimisseaduse peatse jõustumisega laekus palju küsimusi pärimisõiguse ja notari poolt pärimismenetluse läbiviimise kohta. Väga sagedased on endiselt järelepärimised ka notari tasude ja registrite riigilõivu suuruse kohta.

Märgata võis välisriikide õiguse kohta käivate küsimuste arvu kasvu, samuti on suurenenud välisriikidest saabunud järelepärimiste arv.

Eriti märgatavalt on kasvanud ka isikuandmete vaatamise kohta laekuvate järelepärimiste arv. Viimastel kuudel on sellekohased pöördumised Notarite Koja poole muutunud iganädalasteks. Tavaliselt ilmneb pärast notari poole pöördumist, et isikuandmeid on vaadatud seoses toimingute ettevalmistamisega. Samas on ühel korral olnud tegemist mitmetes tehingutes osalenud isiku nimekaimu isikuandmete vaatamisega. Selliseid olukordi aitaks vältida, kui päringuid ei tehtaks mitte isiku nime, vaid isikukoodi järgi.

Erinevate juriidiliste küsimustega pöördusid Notarite Koja poole ka mitmed kohalikud omavalitsused ning advokaadi- ja õigusbürood. Advokaadi- ja õigusbüroode puhul on sagedased küsimused tehingute edasilükkamise kohta, kuna seda võimalust soovitakse kasutada mitu korda järjest. Kuna praegu notariaadiseadus ei sätesta ühemõtteliselt, et seda õigust saab kasutada ühekordselt, siis on vastav muudatusettepanek notariaadiseaduse muutmise eelnõusse lisatud.

Otsest rahulolematust teenindusega esines võrreldes eelnevate aastatega tunduvalt harvem.

Igapäevaselt laekus Kojale ka notaribüroodest meili ja telefoni teel järelepärimisi, mille sagedasemaks sisuks olid küsimused võla-, asja- ja perekonnaseaduse sätete rakendamise kohta ja notari tasu arvutamise praktika osas. 2008.a viimastel kuudel sagesid küsimused uue pärimisseaduse rakendamise, eriti seni kehtinud seaduse ja jõustuva seaduse koosmõju kohta.

Muu tegevus

Notarite Koja poolt määrati notaritele vastavalt asendajate nimetamise korrale asendusi kokku 344 korral. Kokku asendasid kandidaadid notareid 1194 tööpäeva ulatuses (2007.a: 2142 tööpäeva). Sajast notarist kasutas asendamise võimalust 65 notarit, kes viibisid 2008. aasta jooksul ametist eemal keskmiselt 19 päeva. Kandidaatide keskmine asenduskoormus 2008. aastal oli 54,3 tööpäeva, asenduspäevi kokku järgnevalt:

	Kandidaat	Asenduspäevad 2008
1.	Mait Maiste	124
2.	Janec Jaaniks	106
3.	Maiu Paloots	91
4.	Kristjan Rohtmets	90
5.	Margit Halop	89
6.	Rainis Int	81
7.	Kristel Jänese	67

8.	Katrin Kõo	61
9.	Madina Raikulova	59
10.	Diana Lõhmus	55
11.	Piret Tõnnus-Saks	50
12.	Triin Tein	49
13.	Lüüli Junti	35
14.	Ruth Prigoda	34
15.	Siret Paavel-Margna	32
16.	Monika Sori	32
17.	Aljona Burova	27
18.	Merle Jensen	27
19.	Riina Toss	25
20.	Aimi Leht	21
21.	Märt Paberit	20
22.	Annika Mikson	19

2008. aastal vabastati notaritasust 5 isikut kokku 3761 krooni ulatuses (2007. aastal 4 isikut 2440 krooni ulatuses).

Traditsiooniliselt toetati ajakirja Juridica väljaandmist ning Eesti Õigusteadlaste Päevade korraldamist.